

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 13.—
za četrt " " 8.50
za en mesec " " 2.20
za hemčijo olosetno " 29.—
za ostalo inosematvo " 35.—
V upravlštvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt " " 5.80
za en mesec " " 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za več kot trikrat 9 "
V reklamnih notih ob stano
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljanju primeren popust.
Izhaja:
vsak dan, izveniš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Za posiljanje na doma, neizprijana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravlštvu je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
— Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Upravlšškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Deželni zbor kranjski.

Ljubljana, 27. januarja 1910.

Danes so zborovali odseki, da rešijo po deželni zbornici jim nakazano delo. Finančni odsek je imel daljšo sejo, v kateri je rešil dolgo vrsto prošelj za deželno podporo v cestne, vodovodne in v druge namene. Zboroval je včeraj tudi upravni odsek in sicer od pol 3. do pol 7. ure popoldne. Med drugimi zadevami je rešil tudi nujni predlog poslanca Povšeta v zadevi protesta deželnega zbora o dovolitvi za 7% zvišanih tarifov na južni železnici in o nujnem predlogu dr. Lampeta v zadevi železnice Novo Mesto-Karlovce in o protestu proti besedolomstvu pogodbe, sklenjene med avstrijsko in ogrsko vlado, katero hoče prekršiti Ogrska tako, da zgradi namesto dogovorjene normalnotirne železnice le vicinalno progno. O obeh predlogih poroča v zbornici posl. Jaklič. Rešil se je tudi zakonski načrt o vodno-pravni zadevi, kakor ga je predlagal deželni odbornik dr. Lampe. Nadalje je rešil upravni odsek zakonski načrt v varstvo ptic in novelo za zlobo zemljišč, istotako novelo o zakonu glede na pravice upravičencev do paše, stetje in drv.

Kljub temu, da zbornica danes nima javne seje, je dela na vseh koncih in krajih veliko in nihče ne počiva. Nasprotno. V zbornici, po klubovih sobah, v katerih zborujejo odseki, povsod poslanci pridno delajo in pripravljajo predloge, poročila in govore.

Zvečer ob 6. uri so imeli poslanci naše stranke pod dr. Šusteršičevim predsedstvom več ur trajajočo klubovo sejo, v kateri so rešili več velevažnih zadev.

Klub je sklenil, da vložijo v jutrišnji seji posl. Bartol, Jaklič, dr. Pegan in tovariši sledeči samostalni predlog:

»Deželnemu odboru se naroča, da nemudoma naroči velikaškemu, ribniškemu in kočevskemu cestnemu odboru, da takoj predloži deželnemu odboru seznam o potrebi naprave novih cest in cestnih odsekov ter uvrstitev že obstoječih v okrajne, eventualno istih med deželne ceste omenjenih skladovnih okrajev.

XXII. SEJA DEŽELNEGA ZBORA KRAJSKEGA.

Ljubljana, 28. jan. 1910.

Ob 10. uri 35 minut otvori deželni glavar pl. Šuklje sejo. Vlado zastopa deželni predsednik baron Schwarz. — Upravni odsek je že rešil nujna predloga, ki sta jih predvčerajšnjim predlagala posl. S. L. S. Povše in dr. Lampe, od katerih prvi protestuje proti hudo delstvu na kranjsko prebivalstvo po po zvišanju tarifov južne železnice, drugi pa zaradi verolomstva ogrske vlade glede na namero ogrske vlade, zgraditi progno, ki veži Metliko-Karlovce Dalmatinske železnice kot vicinalno progno. Za odsek poroča o obeh predlogih posl. Jaklič.

Oderuštvo južne železnice. — Protest kranjskega deželnega zbora.

Poroča poslanec Jaklič.

Visoka zbornica!

V zadnji seji deželnega zbora je zbornica soglasno sprejela nujni predlog poslanca tov. Povšeta zaradi povišanja tarifov na južni železnici. S to stvarjo se je naš deželni zbor že bavil v IX. seji meseca septembra l. l. Takrat smo soglasno sklenili, da kranjski deželni zbor ugovarja nameravanemu povišanju tarifov na južni železnici, ker bi to povišanje preveč zadelo prebivalstvo kranjske dežele, in smo pozvali vlado, da nikakor ne dovoli južni železnici povišati tarife. Podobne sklepe sta storila tudi deželna zbora koroški

in štajerski. Dne 29. oktobra smo državni poslanci iz Kranjske, Štajerske, Nižje Avstrijske, Koroške, Tirolske in Primorja zahtevali od železniškega ministrstva, da prepreči zvišanje tarifov, a vse to je bilo bob v steno, vlada ni vpoštevala glasov deželnih zborov in državne zbornice, pa je privolila v zvišanje tarifov v škodo dežel in pokrajin, preko katerih teče južna železnica, a v korist bogatih židovskih oderuhov, ki imajo v lasti obligacije in prioritetne listine. Za sedaj je vlada dovolila zvišanje tarifov samo za eno leto, a brez dvojbe bo privolila vlada zvišanje tarifov tudi za naprej. Skoraj nemogoče nam je umeti, zakaj je naša vlada tako velikodušna napram južni železnici, ko je vendar znano, da južna železnica višjih dohodkov ne bo porabila v zboljšanje prometnih razmer na južni železnici, v razširjanje in popravilo kolodvorov, in popolnjenje voznega materijala, ampak bodo te milijone 8—10 ali morda še več porabili za to, da plačajo obresti dolga, ki so ga napravili za vzdrževanje železnice, ki ne teče samo po avstrijski državi ampak tudi po Ogrski in Italiji. To je dejstvo, ki nas naravnost izziva k najhujšemu protestu. Dežele, ki so gospodarsko zaostale, so dobile zvišane voz. tarife takrat, ko so se v severnih deželah poddržavile železnice in so dobile na ta način cenejšše tarife. Zvišanje se je izvršilo ob času neznosne draginje, ko se zahteva znižanje voznih cen za marsikako blago, ki se prevaža po železnici, da bi bilo za konsumenta ceneje. Naša obrt in trgovina, ki bo z zvišanjem prevoznih cen brez dvojbe tudi zelo prizadeta, bo še težje tekmovala s tujo obrtjo in trgovino, ki dela pod ugodnejšimi razmerami. — S tem, da je vlada dovolila zvišanje tarifov za eno leto, je pa silno poslabšala stališče države nasproti južni železnici za čas, ko se bodo vršile obravnave zaradi poddržavljenja te železnice. Saj bo vendar se morala vlada lotiti tudi tega vprašanja, ker vendar ne gre, da bi naše revne južne dežele bile izročene na milost in nemilost južni železnici, ko se v severnih deželah poddržavljajo zasebne železnice.

Jasno je, da je naša vlada s tem, da je privolila v zvišanje tarifov silno oškodila državo, in prebivalstvo dežela, ki so v območju južne železnice. Tega pa mi zastopniki prebivalstva, ki je pri dovozu in izvozu popolnoma navezano na južno železnico ne moremo mirno prenašati, tembolj, ker se opravičeno bojimo, da bo naše žel. ministrstvo, ki se je izkazalo tako velikodušno nasproti južni železnici in ji je podarilo za letos okroglih 10 milijonov, seveda iz naših žepov, da bo tudi ravno tako velikodušno nasproti južni železnici tudi v bodoče, ker nobenega upanja ni, da bi v enem letu, s tistimi milijoni, ki jih bo družba izmaknila našim deželim, tudi Kranjski sanirala svoje finance. Židom pri južni železnici so se s tem darom, ki so ga na tak lahak način dosegli, vzbudile samo skomine, in da homo čez nekaj mesecev zopet imeli priliko slišati, da se južna železnica prizadeva še za prihodnja leta doseči zvišane tarife.

Nujni predlog tov. Povšeta pa ima namen to preprečiti. Upravni odsek se je posvetoval in sklenil:

Visoki deželni zbor skleni:

Deželni zbor najodločneje ugovarja, ker je vlada privolila v 7 odst. povišanje tarifov na južni železnici in zahteva, da vlada pod nikakimi pogoji južni železnici ne dovoli uveljaviti povišane tarife tudi za bodoča leta. (Predlogi odsekov obveljajo.)

Proti železniški politiki Mažarovi!

Poslanec Jaklič poroča: Ko je bil leta 1907 sklenjen dogovor med avstrijsko in ogrsko vlado zaradi železnice, ki bi zvezale Dalmacijo z železniškim omrežjem naše države, tedaj smo kazali vsi neko zadovoljstvo, ker se je začela vresničevati želja, ki so jo go-

jili že dolga leta Jugoslovani. — Samo neka bojazen nas je navdajala zaradi tega, ker je po dogovoru morala graditi velik del te proge ogrska vlada, ki se nikdar ni mogla ogreti za to, da se Dalmacija tesneje zveže z Avstrijo. Pa ker je bil dogovor sklenjen, se je marsikdo tolažil, češ, dogovor je tukaj, železnica se bo morala graditi tako, kakor je dogovor sklenjen. Toda tudi v tem slučaju so se mažarski politiki pokazali take kakoršne so: zahrbtni in verolomne. Priprave za gradbo železnice so se začele zavlačevati na vse načine. Sedaj pa, ko se je začelo resno pripravljati za zgradbo železnice, se je pa pokazalo, kaj nameravajo Mažari, namreč preprečiti ono, kar se je nameravalo s to železnico doseči, onemogočiti tesnejšo zvezo Dalmacije z avstrijskimi deželami. To hočejo doseči na ta način, da bi progno Metlika—Karlovce bila zgrajena kot vicinalna železnica in speljana po tako neugodnem ozemlju preko Ozlja, da bi bilo nemogoče kdaj jo spremeniti v glavno železnico in položiti še drugi tir. Po tej progno bi nikdar ne mogli doseči hitrejšje vožnje kakor kakih 20 km na uro, po njej bi ne smeli tudi teči težji stroji in vozovi, kakoršni so v rabi na glavnih železnicah in posledica bi bila, da bi se vršil ves izdatnejši osobni in tovorni promet med Dalmacijo in avstrijskimi deželami preko Budimpešte. Ugodnosti in dobiček od železniške zveze z Dalmacijo, bi imeli samo Mažari. Mažari bi kmalu izrinili ves vpliv avstrijske državne polovice iz Dalmacije in bi si jo tako gospodarsko osvojili. Kaj pomeni to za Jugoslovane, za prebivalstvo Dalmacije, vidimo na Hrvaškem. Dalmatinci so že nastopili proti tej nečuvni nakani mažarske vlade. Soglasno so protestirali v deželnem zboru, in tudi mi smo v zadnji seji soglasno pritrdili nujnemu predlogu dr. Lampeta.

Upravni odsek se je bavil s tem predlogom in sklenil:

Visoki deželni zbor skleni:

Centralna vlada se pozivlje, da z vso odločnostjo zahteva od ogrske vlade, da izpolni protokolarno ugotovljeno obvezo v dogovoru z dne 22. novembra 1907, člen I., točke a, b, c ter se progno Metlika—Karlovce gradi kot glavna železnica. (Predlog obvelja.)

VOLIVNA DOLŽNOST SPREJETA.

V imenu ustavnega odseka poroča poslanec Jarc o dr. Šusteršičevih predlogih glede na uvedbo volivne dolžnosti za deželni in državni zbor.

1. Volivna pravica je javna funkcija vsakega državljanja, da sodeluje po svojih poslancih v zakonodaji. Ta pravica je pa iluzorična, če jo ne izvršujejo vsi upravičeni volivci.

2. Namen volivne dolžnosti je tudi politična vzgoja. Zlasti meščanstvo se ne udeležuje prav rado volitev.

Dr. Triller: Oče naš, skrbi za nas. Jarc: Ker vi ne skrbite, moramo pa mi za Vas.

Predloga prehod v podrobno razpravo.

Poslanec Novak predloga, naj bi se zvišale globe od 1 do 500 kron za tiste, ki bi se ne udeležili volitev.

Dr. Krek mu ugovarja, ker niso samo bogati ljudje prizadeti, ampak tudi revni, ki bi se ne hoteli zameriti in bi zato bili z globo 500 kron, če bi se ne udeležili volitev, uničeni, zato ostani globa od 1 do 50 kron in ne do 500 K, kakor predloga poslanec Novak. (Pritrjevanje.)

POZIV ZA ZADOSTNE KOMISIJE.

Dr. Šusteršič poziva vlado, naj bi skrbela osebito po-obsežnih občinah za zadostno število komisij. (Pritrjevanje.)

Deželni predsednik
baron Schwarz izjavi, naj bi občine stavile primerne predloge. (Dobro-klici.)

VOLIVNA DOLŽNOST SPREJETA.

Zbornica sprejme po dr. Šusteršiču predložena zakonska načrta o volivni dolžnosti za državni in deželni zbor neizpremenjena.

PRORAČUN O DEŽELNIH DOBRODELNIH ZAVODIH.

Poročevalec poslanec Pogačnik poroča o proračunu bolničnega, blazniškega, porodniškega in najdeniškega zaklada za leto 1910, ki izkazuje skupne potrebščine 907.497 kron, skupnega pokritja pa 230.106 kron, torej skupnega primanjkljaja 677.391 kron. Poročilo opisuje razmere po dobrodelnih zavodih in obsega obširen program za izpopolnitve v bolnišnici in za preosnove v blaznici.

Poročevalec predlaga v imenu finančnega odseka:

Visoki deželni zbor skleni:

I. Odobri se proračun za leto 1910.

II. Deželni zbor pripozna potrebo izpopolnitve v bolnici in preosnove v blaznici ter naroča v ta namen deželnemu odboru, naj izdela čimnajtežji natančen program.

1. V delno rešitev tega programa se dovoli za leto 1910 neprekoračni kredit v znesku 150.000 kron, katerega sme deželni odbor v slučaju potrebe potom posojila pokriti, odnosno v ta namen porabiti glavnico, ki je last bolničnega zaklada. Iz tega naj se pokrije potrebščina za zgradbo prostore, dopolnitve infektijskega in opazovalnega oddelka, za napravo detajlnih načrtov za zgradbene izpremembe, med katerimi bodi v prvi vrsti omenjena preskrba bolj primernih ubikacij za sestre, device in druge uslužbenke dobrodelnih zavodov. 2. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje tako za zgradbo, kakor za obrat v novi prosekuri državni prispevek. 3. Deželnemu odboru se naroča, da predloži izdelane podrobne načrte in proračune za one zgradbe, katere je izvršiti počenši s 1. januarjem 1911 v prihodnjem zasedanju. 4. Deželnemu odboru se naroča, da sledi izposluje Najvišje potrjenje. Slednjič predlaga finančni odsek: 1. Deželnemu odboru se naroča, da izposluje sedanjim razmeram primerno zvišano oskrbnino za bolnike v deželni bolnici. 2. Deželnemu odboru se naroča, da se začasno dobi prostor na opazovalnem oddelku, da se premestijo hiralci v prisilno delavnico.

S poročilom se bomo še pečali.

Dr. Oražen

mora pripoznati, da je poročilo lepo in v korist deželnim dobrodelnim zavodom. Spominja le na neko inšpekcijo (dr. Zajec: To je pa za cajtnge! Veselost.) in želi, naj bi spremljal referenta zdravnik pri inšpekcijah. (Dr. Zajec in Jarc: Če ga pa ni bilo noter! Veselost.) Zvedel bi rad, če se je oddala služba primarija brez razpisa. (Dr. Zajec: Saj moraš ven, ker zdravniške interese tukaj zastopate! Pritrjevanje.)

Dr. Zajec

Dr. Oražen je kritikoval malenkosti. Strinjam se s poročilom. Predvsem naj se reši vprašanje prosekture. Vse, kar navaža poročilo, je program. Poročilo jasno pove, kaj da se mora brez-pogojno narediti, da se ugodni kulturnim zahtevam. O malenkostih, stranišnih itd., ne bo govoril. Le glede na blaznico zahteva, da se mora blaznica izpremeniti vsaj tako, da bo zadostovala za 20, 30 let. (Dr. Krek: Posebno, če bodo ljudje šnops pili.) Potrebno je, da se razširi protialkoholno gibanje. Ko čuje dr. Tavčar besedo protialkoholno gibanje, vstane, kakor bi ga kdo pičil, hodi po zbornici ter se krega na abstinente. Za moderno blaznico bi se rabilo 8 milijonov kron. Blaznica bi morala imeti prostora najmanj za 1000 bolnikov. Oddelkov bi morala imeti več. To naj bi se zgodilo in to naj bi deželni odbor premišljeval. (Dr. Lampe: Mi premišljujemo, Vi pa denar dajte!) Govornik želi drugega primarija

na kirurški oddelku. Z ozirom na bolniške blagajne želi, naj bi se deželni odbor oziral na bolniške delavske zavode, ki bodo jako obremenjene po zvišanju oskrbnih tarifov. (Pritrjevanje in dobro-klici.)

Jarc

se noče spuščati v posameznosti. Glede na najdenišnice izjavi, da je deželni odbor že proučeval to vprašanje. Podpiral bo deželni odbor akcijo za najdenišnico. Dr. Oražen ga je prijel osebno zaradi tiste inspekcije. Volivci so bili z mojimi izvajanjem zadovoljni. Kako bom opozoril zdravniško inspekcijo, če ga v bolnišnici sploh ni. (Dr. Šusteršič: Čujte! — Dr. Lampe: V oštariji sedi, mesto da bi bil v bolnišnici.) Deželni odbor je konstatiral, da je bilo moje postopanje pravilno. V kolikor se tiče vprašanje o ordinariju, se nočem vtikati v to, če je bilo to kolegialno, se ne vtikam.

Brez sklepa deželnega zbora deželni odbor vodstva ne more napraviti definitivnega. Uprava je v prav lepem redu. Leta 1907 je stala lekarna 54.000 kron, leta 1909 pa 34.000 kron. (Čujte! Čujte! — Dr. Lampe: To je razloček med prej in zdaj!) Pri kurjavi se je prihranilo nad 8000 K, ker dobe kurjači in mašinist premije. Le hrana je več stala. (Medklic: Čisto naravno!)

Glede naj dr. Zajčeva izvajanja o blaznici moram reči, da so lepi, a drži se moramo izreka: »Arme Leute kochen mit Wasser!« Prosi kritike, za katero je deželni odbor vedno hvaležen, a upošteva naj se naša dobra volja. (Pritrjevanje.)

Proračun dobroteljskih zavodov se odobri.

POROČILO FINANČNEGA ODSEKA.

Deželni odbor reši nato več predlog finančnega odseka, o katerih še poročamo. Med drugim se dovoli Marijanišču deželni prispevek k novi zgradbi deškega sirotišča 50.000 K v petletnih obrokih po 10.000 K s pripombo, da se dovoli, če se pokaže potreba, višji znesek.

Ob 1. uri prekine glavni sejo, ki se nadaljuje ob 5. uri popoldne in napove, da zboruje ob treh urah, ob štirih pa finančni odsek.

Gospodarske zadeve v deželnem zboru kranjskem.

(Iz seje kranjskega deželnega zbora dne 26. januarja 1910.)

Proračun 4-odstotnega posojila za leto 1910.

Odobri se predlog finančnega odseka o proračunu zaklada 4% deželne posojila za leto 1910. s potrebščino 404.724 K, pokritjem 4 K in primanjkljajem 404.720 K. Poročal je poslanec Lenarčič.

Prednostna zastavna pravica za vodovodno naklado Ljubljane.

Poročevalec Lenarčič, predlog finančnega odseka.

Zakonskemu načrtu se pritrdi, kakor ga predlaga deželni odbor v prilogi 161. Predlog obvelja.

Prošnja občine Ježica za uvrstitev nekaterih občinskih cest med okrajne ceste.

Za upravni odsek predlaga poslanec Dimnik: Prošnja županstva v Ježici glede uvrstitve nekaterih cest med okrajne ceste se odstopi deželnemu odboru, da predloži v prihodnjem zasedanju potrebne zakonske načrte. Predlog se sprejme.

Resolucije posl. Mandlja o melioracijskem zakladu.

Poslanec Povše izvaja: Finančnemu odboru so bile v zadevi melioracijskega zaklada odkazane resolucije, ki jih je stavil tovariš poslanec gospod Mandelj in se glase: 1. Deželni odbor se pozivlja, da predloži čim prej deželnemu zboru zakonski načrt, po katerem se zadeva z zakonom iz l. 1900 ustanovljenega zaklada legislativno sanira. — 2. Deželni odbor se pozivlja skrbeti za to, da se obrestovanje dolga zgorajšnjega zaklada za l. 1909. v računskem zaključku za to leto vpiše v breme deželnega zaklada. — 3. Finančni odsek se pozivlja, da postavi v proračun deželnega zaklada za l. 1910. primeren znesek za obrestovanje in vračevanje navedenega dolga. Stališče finančnega odseka napram tem resolucijam je sledeče: Melioracijski sklad, kakor ga je ustanovil deželni odbor l. 1907., odgovarja namenu, ki ga je imel visoki deželni zbor, ko je s sklepom v seji dne 18. novembra 1905. pooblastil deželni odbor, da najme posojilo 4 milijone kron na podlagi zakona z dne 4. septembra 1900, št. 20, in porablja to posojilo za melioracijska dela. S tem,

da deželni odbor ni ustanovil zaklada za javna dela in povzdigo deželne kulture na Kranjskem, kakor je mišljen po zakonu iz leta 1900, temveč drug zaklad, imenom melioracijski sklad, pa je za sedaj in za bližnjo bodočnost ustrezno tudi financam deželnega zaklada, ker odpade skrb za pokritje najmanjše letne vsote 180.000 K, ki bi se sicer po § 7., zakona iz l. 1900 morala postaviti med potrebščino deželnega zaklada. Le ker se je posojilo najelo na podlagi zakona iz l. 1900, je sedaj potreba, da se ta zakon, ki ga drugače ne kaže izvrševati, nadomesti z novim zakonom. Finančni odsek predlaga torej: Visoki deželni zbor skleni: Deželni zbor jemlje dosedanje uporablanje na podlagi deželnega zakona z dne 4. septembra 1900, dež. zak. št. 20, najetega posojila 4.000.000 K odobruje na znanje in naroča deželnemu odboru, naj do prihodnjega zasedanja stavi primerne nasvete, da se bo ta zadeva postavno uredila.

Obvelja.

Upravna potoka Višnjice.

Poročilo upravnega odseka o samostalnem predlogu poslanca Mandelja, dr. Lampeta in tovarišev, zadevajoč uravnavo potoka Višnjice in nje dotokov do izliva v Krko pri Vidmu (k prilogi 154.).

Visoki deželni zbor!

Za upravni odsek predlaga poročevalec poslanec Povše:

Predlog poslanca Mandelja, dr. Lampeta in tovarišev se izroča deželnemu odboru, da odredi ogled v tem predlogu navedenih potokov, ki povzročajo močvirnost v Dedendolski dolini, osebno ves tok Višnjice, in kako bi se ista dala uravnati. Po izvršenem ogledu naj stavbni urad izdela načrt za vse ondotno vodno omrežje.

POSLANEC KOŠAK

izvaja:

Ker je meni potok Višnjica, kot njega tok osebno prav poznan, usojam si glede važnosti uravnave istega posebnost v gospodarskem oziru iz naslednjih vzrokov prav toplo priporočati.

Odkar je radi železnice ustavljen cestni promet, je ta kraj eden najbolj prizadetih, vsled česar je tamošnje prebivalstvo danes v prvi vrsti navezano na kmetijstvo, posebno na živinorejo. Vsled nerednosti toka preplavi dostikrat Višnjica vse tam ležeče travnike in krma je dostikrat radi preveč mokrote kar uničena, tudi je ta potok kot vodna moč zelo pičlo izrabljiv, kajti med tem ko morajo kmetje svoje žito in les voziti v druge oddaljene kraje v mlin in žago, jim domača voda le prav leno in največ v nadlego mimo njih posestev teče.

Prebivalstvo teh krajev je skromno in ne nadleguje, če ni potrebe. V zadnjem času se opazuje, da se tam kmetje stvarno brigajo za povzdigo živinoreje, kar se je tudi že pri parkratnih premovanjih goveje živine, katero je blagovolila višnjegorska posojilnica blagohotno nakloniti, izkazalo, zato smem, rekel bi, skoraj zahtevati, da tudi visoki deželni zbor blagovoli v kolikor največ mogoče prispevati, da se s tem gospodarski položaj prosičev okrepi in spodbuja ter da pošlje precej v spomladni deželne tehnika na lice mesta, da zadevo preišče in visokemu deželnemu odboru radi podpore poroča.

Poročevalčevi predlogi obveljajo.

Odprava klancev na Karlovski cesti.

O predlogu glede odprave klancev na Karlovski državni cesti od Suhorja preko Metlike do deželne meje ob Kolpi predlaga dr. Oražen za upravni odsek: Deželni odbor se pozivlja, da proučuje celo zadevo in stori vse potrebne korake pri c. kr. ministrstvu za javna dela, da se odpravijo v predlogu omenjeni klanci.

POSLANEC KOŠAK

izvaja: Ker mi je cestna proga državne ceste Novo mesto in Metlika in nje strašni klanci, po katerih sem v svoji mladosti mnogo let hodil in vozil znana, usojam si nasvet upravnega odseka visokemu deželnemu zboru in visoki c. kr. dež. vladi za odpravo še obstoječih klancev priporočati.

Cesta se je od Novega mesta do Suhorja prav dobro popravila in uravnala. Od Suhorja do Metlike pa so še prav hudi klanci, kateri ovirajo promet in so tudi zelo nevarni.

Da se je pa pričelo popraviljanje in preložitve klancev na omenjeni zagrebški državni cesti, dovolim si trditi, da sem bil jaz morebiti prvi, ki sem to željo povedal našemu gospodu deželnemu glavarju pl. Šukljetu, ko je bil ta čas državni poslanec, da naj v državnem zboru izposluje, da se popravi državna cesta proti Metliki, on si je to zapisal in v resnici je še isto leto izpo-

sloval 26.000 gl. za odpravo najhujšega klanca, takimenovanega »Strmeča« in tako se je potem vsako leto popravljal klanc na klancem na tej cesti.

Zdaj pa še ostanejo ti klanci, za katere se prosi, in jaz prav toplo priporočam visoki vladi, da poskrbi, da še letos prične s prepotrebno delom in s preložitvijo še obstoječih klancev Suhor—Metlika zagrebške državne ceste. Ker s tem bo promet zelo olajšan, nevarnost odpravljena in dolenska železnica dobi večji dovoz iz Bele Krajine.

Predlog toplo priporoča poslanec Matjašič.

O občinskih potih čez Grmačo in čez Češnjice.

Poročilo upravnega odseka o prošnji »Kmetijske zveze za dekanijo Moravče« za delno preložitve in popravo občinskih potov čez Grmačo in čez Češnjice in Hribce. Predlaga poslanec Povše za upravni odsek:

Prošnja kmetijske zveze za Moravško dolino, ki prosi, da pregleda deželni tehnik občinske ceste, ki vežejo to dolino s postajama južne železnice Kresnice in Laze, prvo, ki vodi čez hrib Grmačo, drugo čez Vrhpolje, se odstopa deželnemu odboru, da dá po stavbnem uradu pregledati ti dve cestni progi in izdelati načrt, kako bi bilo možno ti dve občinski cesti spraviti v tako stanje, da bi omogočili promet te doline z južno železnico.

Poslanec Lavrenčič.

Prošnja, ki jo priporoča odsek, naj blagovoli deželni odbor pospeševati.

Predlog upravnega odseka se sprejme.

Okrajna cesta Moravče - Želodnik.

O prošnji »Kmetijske zveze za dekanijo Moravče« za uvrstitev okrajne ceste od Moravč do državne ceste pri Želodniku med deželne ceste in za podporo za odpravo klancev na okrajni cesti Moravče—Kandršje predlaga za upravni odsek poročevalec Povše:

Prošnja kmetijske zveze za moravški okraj se odstopa deželnemu odboru in sicer, da se pri nameravani uvrstitvi vseh cest v deželi ozira na okrajno cesto Moravče—Krtina—Želodnik, na kateri se vrši velik promet; dalje da deželni tehnik prouči sedanjo okrajno cesto, ki pelje od Moravč do Peč, kako bi se ondotni klanci dali odpraviti in kako bi se omogočila zveza te doline po cesti čez Kandrše—Izlake s postajo južne železnice Zagorje ob Savi.

Poslanec Lavrenčič

najtoplejšje priporoča deželnemu odboru, da predlog izvrši. (Pritrjevanje.) Predlog obvelja.

Trojanske cestne zadeve.

O prošnji občine Trojane za uvrstitev nekaterih občinskih cest med okrajne ceste in okrajne ceste Trojane-Zagorski kolodvor med deželne ceste predlaga za upravni odsek poročevalec Povše:

Prošnja se odstopa deželnemu odboru, da poizveduje po mnenju okrajnega cestnega odbora brdskega, v koliko je utemeljena prošnja, da se sedaj občinska cesta od Zidov skozi Št. Gothard do Čemšenika uvrsti med okrajne ceste. Istotako naj se pri napravi načrta za uvrstitev okrajnih cest med deželne ceste na to prošnjo ozira.

Poslanec Lavrenčič.

Predlog naj se v ugodnem smislu reši. (Dr. Krek: Novi cestni zakon potreben!)

Predlog obvelja.

Osuševanje zemljišč v kranjskem okraju.

O samostalnem predlogu poslanca Zabreta in tovarišev glede osuševanja zemljišč v kranjskem okraju predlaga za upravni odsek poslanec Povše:

Predlog poslanca Zabreta in tovarišev v zadevi osuševanja zemljišč v kranjskem okraju se odstopa deželnemu odboru, da odpošlje hidrotehnik v ta okraj, da proučuje ondotne razmere in na podlagi teh poizvedb izdela v to potrebni načrt.

Poslanec Zabret

govori o nujni potrebi osuševanja in prosi, naj deželni odbor pospeši zadevo. Predlog obvelja.

Za gospodinjstvo šolo v Radovljici.

O prošnji katoliškega političnega društva za radovljiški okraj za ustanovitev gospodinjstva šole v Radovljici predlaga za upravni odsek poslanec Povše:

Visoki deželni zbor skleni:

Prošnja katoliškega političnega društva za radovljiški okraj se odstopa deželnemu odboru s priporočilom, da se pri odreditvah za gospodinjstvo šole in tečaje ozira na radovljiški okraj in

za to pokrajino prej ko mogoče ustanovi popolno gospodinjstvo šolo.

Predlog obvelja.

Kočevska doklada.

Leopold baron Liechtenberg predlaga v imenu upravnega odseka:

Mestni občini Kočevje naj se dovoli pobiranje 5 % doklade na hišno-najemninskem in hišnorazrednem davku podvržena poslopja po njih najemni vrednosti v mestni občini Kočevje za dobo deset let od leta 1909. do leta 1918.

Poslanec dr. Pegan predlaga, naj se dovoli pobiranje od l. 1910. do leta 1919. Predlog obvelja v smislu dr. Peganovega dodatka.

O postavljanju mejnikov.

Schollmayer Liechtenberg predlaga za upravni odsek: Nujno je potrebno, da se zagotove in varujejo fizične meje veleposetva, zato se poziva vlada, da predloži državnemu zboru zakonski načrt o označbi meja, posestev, o reviziji teh meja in o reviziji in stabilizaciji katastralnih mejnih točk.

Razprave se udeležita Višnikar in Piber. Predlog obvelja.

Pariz pod vodo.

Pariz, 28. januarja. O prometu podzemskih železnic, razum nekaterih prav kratkih prog, kar je pa brez pomena, ni niti govora. Pretrgan je tudi promet z omnibusi med obema bregovima Seine. Voda je preplavila stopnice pred palačo nemškega poslanstva. Vse hiše med kolodvorom d'Orsay in bližnjo cerkvijo so v nevarnosti. Voda je tudi udrila v kleti palače Elysee. Papirna zaloga časopisov bode zadoščala še samo za par dni in uprave tiskarn se pripravljajo, da bodo tiskale časnike na barvan papir. Zunanji minister Pichon je mogel dospeti včeraj popoldne v svoj urad samo s pomočjo čolna. — Povodenj na trgu pred palačo Bourbon kakor tudi za poslaniško, zbornico narašča. Do zbornice so napravili brv, ki pa ni dosti pomagala. Nekatere poslanece so nosili na hrbtni v zbornico. — Voda je udrila v kleti mestne hiše. Tudi mestna tiskarna je preplavljena. — Vojaštvo dela nasipe, da bodo zavarovali stanovanje ministrskega predsednika pred valovi. — V Villart-u pri St. Etienne se je vsled visoke vode podrla neka stavba. Ubilo je dva delavca, tri pa težko ranilo. — Reka Seine je udrila v jetnišnice. Mučni prizori so bili, ko je udrila voda v ženske ječe. — Voda je razdrila pokopališča in razkopala grobove. — Papež je poslal nadškofu Amette brzojavko, v kateri izreka svoje sočutje vsled nesreče v Parizu. Poslal je tudi kot prvo pomoč 30.000 frankov. — Poroča se tudi, da je Seine tako narastla, da se je bati najhujšega, ako voda naraste še za nekoliko centimetrov. — Apaši in drugi podobni ljudje ki se boje luči, uganjajo svoje zločine v vedno večji meri v poplavljenih predmestjih. Pod pretvezo, da rešujejo pohištvo, kradejo v stanovanjih kolikor je le mogoče. Ljudi napadajo kar po dnevu na cesti. Delavci, ki so brez dela vsled ustavljenega prometa po tovarnah, skušajo na razne načine prislužiti denar. Na ramah prenašajo ljudi čez preplavljene ceste. Na splavih, zbitih iz desk, vrat, sodov itd. se prevažajo ljudje po ulicah. Policija zelo ostro nastopa proti apašom, kar seveda ne pomaga dosti.

Dnevne novice.

+ Vojaška godba 17. pešpolka za Roseggerjev sklad. Dne 2. svečana bo svirala godba slovenskega 17. pešpolka v Celovcu pri plesni veselici, koje čisti dobiček je namenjen za »Roseggerjev sklad«. Ne razumemo, kako more vojaška godba slovenskega polka sodelovati pri prireditvi, ki je naperjena naravnost proti posesti slovenskih deželanov. Za Slovence pomeni ta zadeva izzivanje. Zato slovenskih sinov ne pošiljamo k vojakom, da bi v cesarski službi morali izzivati svoje rojake. Zatržno pričakujemo, da poveljništvo, ki je morda slabo informirano, ne bo ostalo pri tem.

— Umrl je nocoj ponoči po kratki mučni bolezni v starosti 29 let Miroslav Zebre, učitelj na Skaručini. Pred kakimi tremi tedni je v mraku okoli 7. ure, ko se je vračal iz vasi proti domu, nekdo iz zasede nanj ustrelil. Kroglica mu je šinila tik mimo glave. Ta grozni strel, če ne povzročil, pa gotovo jako pospešil njegovo smrt, kajti od tistega večera je vidno hiral in hiral do nocoj, ko je za vedno zat'nil oči. Bil je blag mož in splošno znan tudi kot vnet lovec in prirodoznanec. N. v m. p. — Pogreb bo s Skaručine v Vodicah dne 30. t. m., ob 8. uri zjutraj.

— **Vedno komedijski.** Iz Turina javljajo o čudni demonstraciji, ki priča, da Italijan je in ostane komedijski ob vsaki priliki. Množica, zbrana na trgu d'Armi, je namreč priredila demonstracijo proti — zvezdi-repatitci. Zvižgati so namreč začeli zvezdi, ker se ni pravočasno pokazala. Zvižgati so nehali šele, ko se je zvezda prikazala. Prav kakor v kakem gledališču proti slabi režiji. Vse jim je teater, v katerem so oni — komedijski.

— **Umrli** je v Gorici podpolkovnik 47. pešpolka Glöckler.

— **Zborovanje slovenskih uradnikov južne železnice**, ki bi se imelo vršiti 30. t. m. na Zidanem mostu, se mora radi nastalih zaprek preložiti na poznejši čas. Kedar se bode vršilo, bo mo pravočasno poročali.

— **Deželna zveza za tujski promet.** Občni zbor, razpisan na 31. januarja 1910, se je preložil na mesec februar. Dan se pozneje objavi. Povod je deželna zveza za tujski promet.

— **Borovnica.** Katol. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo 30. jan. predpustno veselico s sledečim vsporedom: 1. Petje, izvajajo mešan zbor. 2. Repoštev ali duh v krkonoskih gorah, čarobna burka v petih dejanjih. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Katol. izobraževalno društvo na Breznici** vabi na zabavni večer, ki ga priredi dne 30. jan. 1910 v prostorih stare šole ob 6. uri zvečer. Spored: 1. Tamburanje. Izvajajo društveni tamburaši. 2. O spiritizmu in strahovih. Predava č. g. Janko Mlakar. 3. Strahovi. Burka v enem dejanju. Obdelal A.—i. 4. Poštena skrivnost ali začarano pismo. Burka v dveh dejanjih. Poslovenil Fr. Rihar.

— **Katol. slovensko izobraževalno društvo na Selu** priredi v nedeljo, dne 30. januarja, ob 4 uri popoldne predpustno veselico v salonu g. Oražma. Na sporedu je: govor dr. Jos. Jeršeta, petje društvenega mešanega zbora, kuplet »Rekrut Zank«, burka »Zakleta soba v gostilni pri Zlati goski« in srečolov.

— **Umrli** je dne 22. t. m. na Jami pri Mavčičah ugledna gospodinja Marija Oblak v starosti 77 let. Rajnica je bila sestra č. g. Gašperja Jenko, župnika na Pregraji, Istra, in mati dveh župnikov: č. gg. Valentina in Janeza Oblak na Gorenjskem. Bila je dobra mati in blaga gospodinja. Bog ji daj sveti raj!

— **Sneg bi bil kmalu zadušil** v Mavčičah učenko Marjetico Zevnik, ko je šla v soboto iz bajte drv na skladalnice iskat. Sneg se je vsul s strehe v trenutku, ko je drv nabirala. Zasul jo je do ust. Nje stara mati je še pravočasno prihitela in jo rešila iz bele smrtni nevarnosti.

— **Utopljenec iz kranjske okolice**, katerega so potegnili pred tremi tedni v Podreči iz Save in ga v Mavčičah pokopali, še dosedaj ni znan. Bil je ubožen delavec kakih 60 let star. Morda ga je gospod Alkohol pahnul v mrzli Savin grob!

— **Železniški promet** se je zopet otvoril na progi Kranj—Tržič. Na progah Jesenice—Trst in Jesenice—Ljubljana se je deloma zopet otvoril tovorni promet. Popolen tovorni promet se bo zopet začel z 29. t. m.

— **Potres v Zagrebu.** Včeraj 27. t. m. so čutili v Zagrebu ob 5. uri zjutraj dva močna potresna sunka, kar je zelo vznemirilo prebivalstvo. V Zagrebu sneži že nad 24 ur neprenehoma.

— **Viharji na Jadranskem morju.** Iz številnih pristanišč ob Jadranskem morju se poroča o velikih viharjih na morju, ki so povzročili mnogo škode. V severnem kotu Jadranskega morja, v zalivu pri Tržiču je morje preplavilo bregove in povzročilo ribičem mnogo škode. Soča v spodnji strugi zelo narašča. Mnogo škode je povzročilo morje tudi v Reki. V kleti, na prostem stoječe, je udrlo namreč morje in uničilo mnogo zalog.

— **Laški vohuni aretovani.** V Tržiču (Monfalcone) so aretovali radi vohunstva tri laške podanike Petra Adreini, Cesarja de Marco in Leona Drisenti, ki so uradniki tamkajšne ladjedelnice. Eden izmed njih je celo laški mornariški rezervni častnik.

— **Umrli** je v Rojanu gospodična Josipina Drufovka.

— **Zimska sezona v Arku** ob gardskem jezeru ni posebno dobro obiskana. Vreme je precej ugodno, po gredicah cvetevajo vijolice in koncert se vrši vsak dan v parku na prostem.

— **Novo zvezdo repatico** so predvčerajšnjim in včeraj zopet opazili po raznih krajih.

— **Zimski šport v Bohinju.** Zimska sezona v Bohinju se je letos zakasnela in se pravzaprav odprla šele prihodnjo nedeljo. Ta dan je poleg športnih izvajanj na programu koncert vojaške god-

be iz Trsta na sankališču in v hotelu »Triglav«. Iz Trsta in Gorice vozi ta dan tudi posebni športni vlak. Glasom vremenskih poročil so v Bohinju sedaj najugodnejše snežne razmere. Prijatelji zimskega športa! V nedeljo na svidenje v Bohinju.

— **Mednarodni muzej za jamsko znanstvo v Postojni.** Knez Ernest Windisch-Graetz je prevzel pokroviteljstvo odbora zgradbo mednarodnega muzeja za jamsko znanstvo v Postojni.

— **Tovorni promet na južni železnici** otvoril se je danes zopet neomejeno na vseh progah. Blago se tedaj sprejema v vsakem obsegu brez pridržka.

STAVKA ZARADI ALKOHOLA V PARIZU.

Pariz, 28. januarja. Posestniki kavarn na trgu Roubaix in v Rue Fourcroy so sklenili stavkati. Ker so bili vsi zarubljeni, so sklenili, da ne bodo več v svojih prostorih odslej prodajali alkohola. Izdali so oklic na prebivalstvo, naj ne pije alkohola v kavarnah, kakor tudi na producenete, naj ne prodajajo nekaj časa nobenega alkohola, da tako izsilijo znižanje davka na alkohol.

BOJKOT ŽIVIL V SEVERNI AMERIKI.

New York, 28. januarja. Vsled občutnih posledic bojkota mesa se je trust že nekoliko udal. V vseh mestih so padle cene živilom. Tudi trgovci z mlekom so odnehali.

Stajerske novice.

š **Nemška zmaga v št. Ilju!** Pri občinskih volitvah v št. Ilju so zmagali Nemci. Slovenci so zmagali v 3. razredu, v 2. so bili izvoljeni 3 Nemci in 1 Slovenec, v 1. pa Nemci. Torej so Nemci po dolgem času in boju dobili št. Ilj v roke, seveda večinoma po zašlugi Südmarke in njenega naseljevalnega dela. Nemška zmaga v št. Ilju je za Slovence usodnega pomena. Od št. Ilja gre nemški vpliv proti Sv. Kungoti, Šentjurju ob Pesnici, Svičini itd., koder so pravkar ustanovili podružnico Südmarke. Črta od Maribora do Šent Ilja je potem v nemških rokah. Veliko krivde imajo tudi katoliški Nemci, ker se niso nič ustavili protestanški Südmarki. Sicer pa: kar je, je. Najbolj neumno bi bilo zdaj tožiti; edino pametno je, zdaj z večjo marljivostjo delati.

š **Gledališka igralka se je hotela usmrtiti.** Včeraj ob 3. uri popoldne se je v Ptuj obstrelila v samomorilnem namenu v svojem stanovanju s pištolo gledališka igralka Karla Jolaut, recte Vogel, rojena na Dunaju. Strel jo je zadell mesto v srce v želodec. Prepeljali so jo težko ranjeno v bolnišnico. Kaj jo je pripeljalo do tega čina ni znano.

IZPREMEMBA VLADE.

Listi objavljajo z ozirom na izpremembo vlade kar celo vrsto imen raznih oseb, ki naj bi postale ministri ali ki naj bi imeli upanje, da postanejo ministri. Vsa ta poročila niso drugega, kakor ugibanja, popolnoma primerna predpustnemu času, v katerem zdaj živimo, zato jih kot resen list niti ne objavimo.

PRAŠKIM ANTIMILITARISTOM

je dunajski kasacijski dvor kazni **povišal** in sicer od treh mesecev do enega leta ostre ječe in vse oprostilne razsodbe razveljavil razun dveh.

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR

se skliče 30. t. m. Med Čehi in Nemci se je doseglo baje sporazumjenje. Češki deželni zbor bo zboroval 14 dni in rešil zgolj predloge gospodarskega značaja.

Ljubljanske novice.

lj **Odlikovanje.** Cesar je imenoval ravnatelja II. državne gimnazije gosp. Frana Wiesthalerja ob priliki njegovega upokojenja za vladnega svetnika.

lj **Opozorjamo** na tedenski shod »Slovenskega katoliškega delavskega društva, ki bo v nedeljo.

lj **Društvo zdravnikov na Kranjskem** izvolilo si je na občnem zboru dne 26. t. m. naslednji odbor: predsednik dr. Démetér vitez Bleiweis-Trsteniški, podpredsednik dr. Alojzij Homan (Radeče), tajnik dr. Fran Dolšak, blagajnik dr. Jernej Demšar, knjižničar dr. Mavricij Rus, odborniki dr. Vinco Gregorič, dr. Josip Stojč, dr. Ivan Zajc. — Uredništvo »Liječniškega Vjesnika« prevzel je gosp. dr. Josip Stojč.

lj **Opozorjamo** na predpustno veselico krščanske tobačne delavske organizacije, ki bo jutri v soboto zvečer v »Unionu«. Skrbjeno je za dobro zabavo. Vstopnina nizka.

lj **Ubogi naši ptiči!** Vsled globokega snega, ki pokriva celo deželo, da ni nič kopnega na njej, so nastali za naše ptiče zelo hudi časi, ker jim manjka potrebne hrane. Vsi sestrđani in onemogli se bližajo človeškim stanovanjščem, da si najdejo morda kako zrnice za prazen želodec. Včeraj so delavci našli v snegu več ščinkovcev na pol zmrznjenih, zvečer pa je sredi mesta na nekem vrtu onemogla jata jerebic, da so jih kar z roko lahko polovili. Mraz in sneg jih bosta, kakor vse kaže, mnogo pokončala.

lj **Umrli** so: Marija Česen, zasebnica, 71 let, Sv. Petra cesta 53; Marija Plahotij, paznikova žena, 83 let, Ravnikarjeva ulica 5; Jožefa Kraker, posestnikova hči, 3 leta, Streliška ulica 15; Helena Accetto, stavbenika hči, 5½ mes., Rimska cesta 17.

lj **Osojbe tvrde G. Tönnies** priredi v soboto, dne 29. t. m., običajno predpustnico v veliki dvorani »Mestnega doma«. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za osebo 1 K. Odbor se trudi, da bo vsestransko ustreženo, tako da bo res vladala izborna, a neprisiljena zabava. Prijatelji izborne zabave dobro došli!

lj **Žrebanje porotnikov** za prvo letošnje porotniško zasedanje se bode vršilo dne 31. januarja t. l., dopoldne pri tukajšnjem deželnem sodišču.

lj **Plačila letnih doneskov** članov pogrebne društva Marijine bratovščine v Ljubljani se po 2 K pobirajo dne 2., 3. in 4. svečana t. l. od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne pri društvenem načelniku Fr. Majerju, Vožarska pot št. 6.

lj **Aretovaní uzmovič.** Včeraj je bil aretovan postopač Franc Podkrajšek, rojen leta 1866 v Ljubljani in semkaj pristojen. Podkrajšek je pred par dnevi po Križevniški ulici beračil in pri tem ukradel pelerino, katero je hotel prodati pri starinarjih, a mu jo je lastnik še pravočasno odvzel. Navedenec je imel pri sebi tudi suknjič in čevlje, zakar se istotako ne ve, kje jih je dobil. — Tudi neki Jakob Kopač iz Slapa pri Medvodah in brezposelni delavec Anton O. iz Krašne sta bila aretovana. Ta dva sta vsak zase osumljena nepoštenosti.

— **Člani »Slovenskega planinskega društva« in »Ljubljanskega športnega kluba«** se ponovno opozarjajo, da se dobe znižane zimskošportne karte v Bohinj in nazaj proti izkaznici edino le v pisarni deželne zveze za tujski promet v Ljubljani, Miklošičeva cesta 8 med uradnimi urami.

Telefonska in brzojavna poročila.

OBČINSKE VOLITVE V ŠT. ILJU.

Št. Ilj, 28. januarja. Slovenci bodo proti izidu občinskih volitev rekurali. V odboru je šest Slovencev, šest nasprotnikov.

SMRT VOJAŠKEGA DOSTOJANSTVENIKA.

Trst, 28. januarja. Bivši generalni inspektor čet general infanterije Rainländer je danes umrl.

AEHRENTHAL ZOPET V OSPREDJU.

Dunaj, 28. januarja. Baron Aehrenthal je brez dvoma jako zanimiva in važna oseba. Dejstvo je, da se ruska vlada zdaj bavi z Aehrenthalovo akcijo, da se Avstrija, Rusija in Nemčija zbližajo. Jako značilno pa je, da se v Avstriji sami hudo zoper Aehrenthala intrigira in da jemlje Aehrenthala v zaščito francoski »Temps« zoper njegove nasprotnike v Avstriji. »Temps« pravi, da so Aehrenthal in nemška državnik kancelar Bethmann-Hollweg in državni tajnik za zunanje stvari Schön popolnoma korektni državniki, ki hočejo mir s Francijo in Rusijo. Intrige, ki se iz avstrijske in tudi iz nemške strani kujejo zoper te moze, so nepoštenne. — Nekateri listi sodijo, da zoper Aehrenthala delajo posebno Mažari, češ, da se preveč vmešava v agrske razmere. — Laški listi so vsled vesti o zblizavanju med Avstrijo in Rusijo močno vznevoljeni.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 28. januarja. V današnji seji ogrskega državnega zbora je prvi govoril Ludovik Hollo, ki je napovedoval Khuen-Hedervaryjevemu kabinetu najhujši narodni odpor. Za njim je govoril Banffy, ki se je tudi pridružil nezaupnici.

Dunaj, 28. januarja. Tu pričakujejo grofa Khuen-Hedervarya. Vladar ga sprejme v avdijenci.

PRED NEVARNIMI DOGODKI V MAKEDONIJI.

Carigrad, 28. januarja. Položaj v Makedoniji se je silno poslabšal. Vse kaže, da je tu predvečer resnih dogodkov. Vojna uprava odpošila v Makedonijo topništvo.

ZRAKOPLOVČEVA SREČA V NE-SREČI.

Kairo, 28. januarja. Tu je poletel v zrak znani zrakoplovec Latham z novim zrakoplovom, ki je imel popolnoma na nov način konstruiran motor. Vzdignil se je 150 metrov visoko, nakrat se je motor pokvaril in eroplan je padel na zemljo. Eropplan se je popolnoma razbil, Latham je pa, kakor bi se zgodil čudež, ostal popolnoma neškodovan.

POVODENJ V PARIZU.

Pariz, 28. januarja. Položaj v Parizu je obupen. Ministrstvo za zunanje stvari je brez strehe, voda udara v pritličje, vse važne akte so morali prenesti v ministrov kabinet. Kruh se je podražil, s petrolejem se ne more užigati luči, ker so vsa skladišča pod vodo, apaši se vozijo okoli po barkah, zapeljujejo ljudi, da zapuščajo stanovanja, potem jih pa plenijo. Hudo se vsi bojijo epidemije. Louvrski muzej so zavarovali s provizoričnim zidom, da se ne podere. Sodišče ne deluje, parlament je v nevarnosti, po ulicah stoji ljudstvo, tresoč se mraza in gladu.

Pariz, 28. januarja. Voda je pričela padati, vendar je položaj še vedno kritičen. Na nekaterih krajih je voda visoka 9-3 m. Vojaštvo dela s silnim naporom, da zabrani poplavo Concor dia trga. Mnogo kanalov je razpočilo.

VIHARJI V ITALIJI.

Terni, 28. januarja. Tu je ciklon odnesel strehe na hišah in celo na tovarni za jeklo, kjer so bili trije delavci ranjeni. Tudi drugod viharji razsajajo dalje.

Znanost in umetnost.

Skrivnosti srca. Spisal Paul Bourget. Poslovenil A. Kalan. 1910. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Za tiste, ki upravičeno tožijo, da je malo slovenskih knjig in ki svojih, oziroma ljudskih knjižnic ne morejo zadosti hitro izpolniti, ker ljudje slovenske knjige sproti prebero, je sedaj prilika, da si zopet lično in duhu časa popolnoma odgovarjajočo knjigo omislijo. Bourget je znan po svojih znamenitih večjih romanih, zlasti po »Razporoki«, a skoro da je še bolj mojstersk v svojih črticah, ki jih je tu izmed najlepših zbral A. Kalan in dovršeno predstavil. (Castna beseda. — Sin. — Strokovnjak. — Ovadnica. — Pahljač. — V pasti. — Kandidat.) Bourgetove črtice so nedosežne v risanju značajev, v duhovitosti misli in lepoti sloga in imajo velik moralen vtis, ker pisatelj posveti globoko v francosko življenje kakor malokateri. — Knjižica stane 1 K 20 h in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. — Prijatelji finega in duha izobražujočega beriva, sežite po nji.

Občni zbor »Društva hišnih posestnikov v Ljubljani«

se je vršil včeraj zvečer v hotelu »Union«. Zborovanje je otvoril predsednik dr. Pirc, ki je nato poročal o odborovem delu. G. J. Petkovšek je podal tajniško poročilo. Iz vseh poročil posnemamo sledeče. Odbor je imel v preteklem letu 10 sej. Društvena pisarna je rešila 32 dopisov. V pisarno je došlo okoli 1300 strank. Največ povpraševanja je bilo po stanovanjih z eno ali dvema sobama. Razglašeni je bilo 118 praznih stanovanj, oddalo pa se jih je 102. Podpredsednik dr. Gregorič se je v zadevi vračanja potresnega posojila peljal na Dunaj k finančnemu ministru. Uspeh je bil ugoden, ker se je nekaterim posestnikom odpisalo več ali manj posojila. Rekurz v zadevi deželnih doklad je c. kr. upravno sodišče na Dunaju odbilo. Stroške mora plačati društvo. Društvenikov je bilo leta 1909. 274. Dohodkov je bilo 1813 K, izdatkov 1480 K, gotovine je v blagajni 176 K 35 vin., prebitka pa je 333 K. Prebere se poročilo računskih preglednikov gg. Feliksa Tomana, Hudobivnika in Vodnika, na kar se izreče odboru absolutorij. — Na predlog inženirja Endlicherja se izvolijo v odbor z vzklikom sledeči gg.: Doberlet, dr. Gregorič, Korsika, Maurer, dr. Požar, Petkovšek, dr. Pirc, Ivan Lončar, Röeger in Verovšek. Za pregledovalca računov se izvolijo gg. Feliks Toman, Hudobivnik in Vodnik. — Na predlog dr. Pirca se obdrži staro članarino. — Pri slučajnostih je v daljšem govoru razložil g. dr. Gregorič, kako bi se moralo razdeliti pravično davke, ne pa kot dosedaj, ko tiči skoro vse davčno breme na ramah hišnih posestnikov. Občinske doklade so se zvišale za 10 odstotkov, vneljale se bodo kanalske pristojbine in dežela

bo bržkone tudi zvišala drugo leto svoje doklade. Po drugih mestih se doklade na razne davke različno odmerijo. Pri nas so pa naklade na hišni davek in dohodarino podjetij, ki morajo polagati javne račune, enake. To ni pravično. Zakaj mora biti vedno prizadet hišni davek? Posesnik ne more zvišati najemnine za število doklade, ampak še za enkrat višje, ako hoče, da ne trpi škode. Vsako povišanje stanovanj pa se mora končati. Davčna politika mora biti taka, da ne zadene prebivalstva najboljše to, kar se neobhodno potrebuje. Posledica vednih doklad je, da ljudje najemajo vedno manjša stanovanja, ker so navezani na gotove dohodke. Pri tem trpi pa tudi higijena! V Ljubljani so izmed vseh avstrijskih mest vodovodne doklade največje. Znano je, da je najemnina od prostorov, v katerih so trgovine, zelo visoka. Lahko pa rečemo, da se v trgovinah porabi le malo vode. Tako mora plačati trgovec vodovodne doklade toliko, kolikor ni v razmerju s porabo vode glede na druga stanovanja. V Ljubljani imamo 61 podjetij, ki morajo polagati javne račune. Ta podjetja imajo na leto okoli 6.000.000 kron dobička. Računajmo, da plačajo 10 % drž. davka, na 600.000 K državnega davka bi znašala občinska doklada 150.000 K. Ta pa naj bi se povišala še za 25 odstotkov, da bi znašala 300.000 K, pa bi bile mestne finance rešene. Za akcionarje pa bi bilo vseeno, če imajo za pol odstotka manj dividende. Tam naj se vzame, kjer se lahko. V Gradcu so imeli leta 1906. samo 16 odstotkov občinskih doklad na hišni davek, na rentni pa so imeli 43 odstotkov. Podobno razmerje naj bi se vpeljalo tudi pri nas. Pri javnih zastopih se vedno toži o premalih dohodkih, vprašanje pa je, ali bi ne bilo dobro pregledati ob priliki, če niso izdatki preveliki? Prebivalstvu naj se da prej kruha, potem naj se šele podpira kulturne namene, daje podpore raznim društvom itd. Zakaj se ne vpleje davek na veselice, kot v Gradcu. Zakaj ne kolek na lepake? Obdavči naj se luksuzne stvari. Tam naj se vzame, kjer se lažje da. To je ideja, ki bi morala voditi vsakogar, kdor se peča z javnim gospodarstvom. — Na predlog dr. Pirca se sklene poslati na občinski svet in deželni odbor oziroma zbor spomenico, v kateri bi se pozivalo, naj se doklade reformirajo v smislu dr. Gregorčičevega govora. — Na predlog g. Goloba se sklene, da se v spomenici omenja, naj se od dražjih stanovanj plača od najmeščine več gostajšine, od malih stanovanj pa manj. G. glavar Del Cott predlaga, naj se odpošlje spomenico čimprej. — Na predlog dr. Pirca se izvoli odbor gg. dr. Gregorič, Del Cott, Lavrenčič in Lončar, ki naj spomenico izdelajo in jo čimprej odpošljejo omenjenima zastopoma. — Dr. Gregorič še omenja, da se je toliko hvalisani dohodninski davek izkazal samo kot breme malim ljudem. Plačuje se samo od 250.000 kron, višjih 10.000 ljudi — milijonarjev pa ni primerno obremenjenih. Ali bi ne bilo mogoče vpeljati progresiven dohodninski davek sploh na vse dohodke, ki jih ima posameznik, ne da bi se končal pri določen stopnji, kot pri sedanjih dohodnini. — Sklene se poslati vlogo na centralo vseh avstrijskih društev hišnih posestnikov na Dunaju, naj tozadevno apelira na državni zbor. — Sklene se tudi prirejati v bodočem poslovnem letu sestanke hišnih posestnikov, na katerih naj se svobodno razgovarja o njihovih težnjah. Predsednik dr. Pirc graja brezbržnost hišnih posestnikov do organizacije, na kar zaključijo zborovanje.

Kinematografske predstave za dijake in mladino

se bodo vršile kakor dosedaj **vsak četrtek in soboto** ob 3., 4., 5. in 6. zvečer. Slike bodo prej pregledane po vis. deželni vladi in slav. mestnem magistratu ter odgovarjale popolnoma sklepu visokega deželnega šolskega sveta. Priporoča se najvljudneje **ravnateljstvo kinematografov 'Ideal' in 'Pathe'.**

Pozor! kmetice in dekle! V moji lekarni praktiki, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, iznajti najboljše sredstvo za rast las, to je **Kapilor št. II.** Isti deluje, da postanejo lasje gosti dolgi in odstranjuje prhljaj (luske) na glavi. Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba je, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je:

P. Jurišič lekarnar v Pakracu
št. 65. Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s pošt-nim povzetjem. 3290 b

Ant. Bajec cvetlični salon Pod Trančo št. 2, poleg čevljar. mostu

Izdeluje šopke, vence, trakove.
Velika zaloga nagrobnih ven-
cev. Zunanja naročila točno.
Cene zmerne.

3662 52-1

Posteljno vlago

odstrani **zajamčeno** takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata na-
znati. Knjižico pošlje zastoj: **Zavod „Sanitas“**
Velburg P 347 Bavarsko. 284 31

Suhe gobe

prima kakovosti, kupi **Vydrova tovarna**
hranil **Praga VIII.** Želimo vzorec.

Zaloga moke Vinko Peter Majdič Krani Jarše

v Ljubljani: **Emonska cesta 2, v Siški: Jernejeva ulica 231.**
Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani, **Dunajska cesta 32.**

Telefon št. 165. **KAREL MEGLIC** Telefon št. 165.
3340 **lastnik tordke Lavrenčič & Domicelj, žitna trgovina.** 3-1

Društvo zdravnikov na Kraljskem razpisuje za tekoče leto
podpore iz

dr. Löschner-Maderjeve ustanove.

Pravico do te imajo v smislu ustanovnega pisma edino vdove in sirote
zdravnikov-članov. S potrebnimi dokazili opremljene prošnje vposlati je
do 15. februarja 1910
na odbor društva.

lastnik prve in največje slovenske svečarne
v Gorici
ulica sv. Antona št. 7.

Priporoča prečistiti duhovščini, sl. cerkvenim
oskrbništvom in p. n. slavnemu občinstvu
čebelno-voščene sveče, zvitke, kadilo, med i. t. d. i. t. d.
Kakovost izdelkov in nizke cene izključujejo
vsako konkurenco. 3485 (1)

**Odvet. pisarna dr. Krisperja
& dr. Tominška v Ljubljani**
sprejme takoj ali s 15. februarjem 1910

stenografa

večšega slovenske in nemške stenografije.
Prednost imajo strojepisci. — Ponudbe če le
mogoče osebno! Plača po dogovoru. 223

Ker svojo glavno trgovino **Mestni**
trg št. 19 s 1. februarjem opustim in
isto v **Gorico, Solska ulica št. 6**
premestim, prodam vso svojo trgovsko
opravo po jako ugodni ceni, ter opo-
zarjam reflektante na to res ugodno
priliko.

Cenjenim odjemalcem
pa vljudno naznanjam, da bodem
od dne 1. februarja naprej
v Ljubljani trgovino imel
samo na Jurčičevem trgu
„Pri Planinki“

katero bodem znatno povečal in za-
ložil. Do 1. februarja pa prodajam v
moji glavni trgovini **Mestni trg št. 19**
vso blago pod tvorniško ceno.

87 1 **Engelbert Skušek.**

246 **Zahvala.** 1-1

Za mnogobrojne izraze sožalja,
ki sem jih sprejela ob smrti svoje
iskreno ljubljene poslednje hčere

Mici Strnad

izrekam najtoplejšo zahvalo vsem
sorodnikom, prijateljem in znanecem,
kakor tudi za njih tolažilo in sprem-
stvo na zadnjem potu. Posebno za-
hvaljujem darovalce krasnih vencev.
V Idriji, dne 20. januarja 1910.

Frančiška Strnad, mati.

VRTNAR

izurjen v sadjereji, vinoreji in vrtu
za sočivje se na **grajščini Impolca,**
pošta **Radna, (Dolenjsko takoj**
sprejme. Ponudbe je nasloviti
na **Ottomar Bamberg** v Ljubljani. 238

ČEŠKI SALONSKI BRIKETI

se najbolje priporočajo vsakemu ki išče štedilno
in zanesljivo dobro kurilo. Dobivajo se le pri
J. Paulinu, Nova ul. 3 v Ljubljani. 3725 1

Stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in pritlikilnami se radi
odpotovanja **takoj ceno odda,** ker je že
prazno. — Ravnotam se proda več **hišne**
oprave. Več v **Studentovski ul. 13, I. nadst.**

Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako za-
vzivate **železnato vino** s
kino **lekarja Piccoli-ja** v
Ljubljani z dnevnim iz-
datkom 18 **vinarjev,** mesto
kina **železnatega vina,** ki
ne vsebuje več železa, kot
navadno vino in kojega bi
moral izpiti eden do pet
litrov na dan, da bi do-
vedli organizmu potrebno
množino železa, kar bi pa
bilo radi alkohola le škod-
ljivo. Poliliterska steklenica
Piccoli-jevega **železnatega**
vina 2 kroni. — Naročila
proti povzetju. 3281

Absolvent

c. kr. umetno obrtne strokovne šole išče
primerne službe kot risar ali kaj drugega
kar bi bil zmožen opravljati. Ponudbe naj
se pošiljajo na upravo tega lista pod šifro
„Absolvent“. 198 3-1

Gospodarsko društvo

Bermu, pošta Pazin, (Istra),
posreduje brezplačno pri prodaji
svojih udov. Cena je nizka. Vino
je bele, rdeče in črne boje; ka-
kovost izborna. (2983 1)

Ako kašljate

ali težko sopete (astma) poskusite
slavonski želiščni sok
iz orlove lekarne v Pakracu.
Z izbornim učinkom istega boste gotovo za-
dovoljni. Tudi otroci ga vzamejo radi, ker
ima prijeten okus. Ako boleate na
želodčnih boleznih na črelih, po-
tem zahtevajte v lekar-
nah znamenito znane **pakraške že-**
lodčne kapljice in iznebili se boste
kmalu boleznih.

Cena: 1 steklenica slavons. želiščnega soka H 1'20.
1 „ pakraskih želodčnih kapljic H 1'60.
Kdor si teh ne more nabaviti v svojem sta-
novišču, naj isto naroči iz centrale 3289
Lekarna „pri zlatem orlu“ v Pakracu (Hrvatsko.)
Po pošti se ne pošilja izpod 2 steklenic.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k slati
kolajni.

Povzroča voljo do jedi,
okrepča živce, pobiljša kri
in je **rekonvalescentom**
in **malokrvnim** zelo pri-
poročeno od zdravniških
avtoritet.

Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, t. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.